

Viering zondag 31 mei 2020

Inleiding

Deze viering is voorbereid door Kees de Groot. Ik wens je een goede viering toe.

Motto 'Beadem ons'

Opening

Het is de laatste zondag van Pasen. We steken, net als met de eerste zondag van Pasen, zeven kaarsen aan terwijl we zingen:

Kyrie: [Veni Sancti Spiritus](#) (Taizé)

*Veni Sante Spiritus,
Tui amoris ignem accende
Veni Sante Spiritus
Veni Sante Spiritus*

Het is Pinksteren. Joden van heinde en verre waren bijeen in Jeruzalem voor het Wekenfeest, *Sjavoeot*, dat de zeven weken na Pesach afsluit. Oftewel, in het Grieks, *Pentecost*, Pinksteren, de vijftigste dag.

Het Wekenfeest, dat dit jaar op afgelopen vrijdag en zaterdag viel, is een vrolijk feest waarop de oogst van graan en vruchten wordt gevierd, en in die tijd, bijna 20 eeuwen geleden, wordt het ook een feest waarin de ontvangst van de Thora, de Wet – liever: de Weg ten Leven – wordt gevierd. Exodus 20 en Deuteronomium 5 worden gelezen waarin staat dat de Eeuwige vanuit het vuur op de berg Sinai zijn Woorden op twee stenen platen schreef. Uit Aramese (Targum) en Hebreeuwse bronnen (Midrasj en Talmud) blijkt dat hiervan voorstellingen werden gemaakt als van vuur dat uit de hemel komt en vlammen die op tongen lijken.

Zoals rabbi Jochanan zei: ‘Elk woord dat uit de mond van de Heilige, geprezen-zij-Hij, voortkomt, werd in zeventig talen – alle talen van de wereld dus - verdeeld.’

Dat is wat er volgens de schrijver Lucas gebeurde bij het Pinksterfeest dat gevierd werd op de vijftigste dag na het ontwaren van het nieuwe leven voorbij de dood. De Geest spreekt in alle talen. Vandaar dat de kleur van vandaag rood is, de kleur van hartstocht en vuur.

En wij, wij kunnen niet bijeen komen om brood te eten, wijn te drinken en uit volle borst te zingen. Nog niet.

Laten we toch deze zondag in verbondenheid met velen de ontvangst van de Geest vieren met licht, taal en muziek.

Lied: [Naam uit het vuur \(Oosterhuis/Oomen\)](#)

*Naam uit het vuur,
Eén Eeuwige Hij Alleen,
riep smeekte dreigde zweeg.
Riep weer, om antwoord.
Roept water uit de rots,
-slaat vuur uit steen
En weer Zijn stem een lichtval uit de wolken.
Tien woorden licht.
Daar stonden wij,
nog krom van slavernij,
de minste van de volken.*

*Een hand van stormwind werd op ons gelegd.-
Vuurtongen stonden boven onze hoofden.
Een ander leven werd ons aangezegd.
Van toen af dragers van een visioen*

*leerden wij, dood na dood
opnieuw geboren verlangen naar zijn woord,
en het te doen.*

*Er kwam een dag die niets dan einde was
Van God verlaten hingen wij aan kruisen,
het visoen verwaaid als stof en as
De wereld draaide verder, dood na dood.
Een kuil vol knoken.
Doorgekraste namen.
Na vijftig dagen kwam de Ademstoot
Hij schikte onze stukken weer tot een;
blies onbevleete huid over ons heen.
De Naam riep: Mensenkind sta op je voeten.*

*Daar stonden wij,
om nu voorgoed te gaan
tot aan de verste randen van de aarde
en naar zijn woord te doen wat moet gedaan
Adem van onbegonnen nieuw begin,
heilige Stormwind,
laat niet af,
doorvuur ons.
Spreek moed volharding wijsheid vrede in.*

Lezing: Johannes 20, 19-23.

Op de avond van die eerste dag van de week waren de leerlingen bij elkaar; ze hadden de deuren afgesloten, omdat ze bang waren voor de Joden. Jezus kwam in hun midden staan en zei: 'Ik wens jullie vrede!' Na deze woorden toonde hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren blij omdat ze de Heer zagen. Nog eens zei Jezus: 'Ik wens jullie vrede! Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit.' Na deze woorden blies hij over hen heen en zei: 'Ontvang de heilige Geest. Als jullie iemands zonden vergeven, dan zijn ze vergeven; vergeven jullie ze niet, dan zijn ze niet vergeven.'

Lied: [\(Psalm 104\) U wil ik noemen Oosterhuis/Huijbers](#)

*U wil ik noemen, God bij uw Naam,
zowaar als ik leef, zowaar als ik leef.*

*Mijn Heer en mijn God, Gij zijt groot en geweldig
Gij spant de hemelen uit als een tent.
Gij maakt de wolken tot uw wagen,
en op de vleugels van de wind
wandelt Gij en de storm is uw bode
vlammende vuren zijn uw knechten*

*U wil ik noemen, God bij uw Naam,
zowaar als ik leef, zowaar als ik leef.*

*Gij hebt de aarde vast gegrond
en tot in eeuwigheid wankelt zij niet
De zee bedekte haar als een kleed,
het water stond nog tot boven de bergen.
Toen vluchtte het voor uw dreigementen,
weg was het voor de stem van uw donder.*

*U wil ik noemen, God bij uw Naam,
zowaar als ik leef, zowaar als ik leef.*

*Gij laat het gras maar groeien voor het vee,
en groene gewassen voor mensen om te verzorgen
en zou wint hij het graan uit de aarde
zo oogst hij de wijn die het hart verheugt
en olie om de huid te laten glanzen
en brood dat hem in leven houdt*

*U wil ik noemen, God bij uw Naam,
zowaar als ik leef, zowaar als ik leef.*

*de bomen van God staan in volle bloei
daar zijn de vogels hun nesten begonnen,
hoog in de takken zingen zij het uit
mijn leven lang zal ik zingen voor hem
een lied voor mijn God, zolang ik besta
Ere zij God en duurzame vreugde*

*U wil ik noemen, God bij uw Naam,
zowaar als ik leef, zowaar als ik leef.*

Lezing: Handelingen 2,1-13

Toen de dag van het Pinksterfeest aanbrak waren ze allen bij elkaar. Plotseling klonk er uit de hemel een geluid als van een hevige windvlaag, dat het huis waar ze zich bevonden geheel vulde. Er verschenen aan hen een soort vlammen, die zich als vuurtongen verspreidden en zich op ieder van hen neerzetten, en allen werden vervuld van de heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen, zoals hun door de Geest werd ingegeven.

In Jeruzalem woonden destijds vrome Joden, die afkomstig waren uit ieder volk op aarde. Toen het geluid weerklonk, dromden ze samen en ze raakten geheel in verwarring omdat ieder de apostelen en de andere leerlingen in zijn eigen taal hoorde spreken. Ze waren buiten zichzelf van verbazing en zeiden: 'Het zijn toch allemaal Galileeërs die daar spreken? Hoe kan het dan dat wij hen allemaal in onze eigen moedertaal horen? Parten, Meden en Elamieten, inwoners van Mesopotamië, Judea en Kappadocië, mensen uit Pontus en Asia, Frygië en Pamfylië, Egypte en de omgeving van Cyrene in Libië, en ook Joden uit Rome die zich hier gevestigd hebben, Joden en proselieten, mensen uit Kreta en Arabië – wij allen horen hen in onze eigen taal spreken over Gods grote daden.' Verbijsterd en geheel van hun stuk gebracht vroegen ze aan elkaar: 'Wat heeft dit toch te betekenen?' Maar sommigen zeiden spottend: 'Ze zullen wel dronken zijn.'

Muziek: [Dream Prelude](#) van Evert van Merode

Overweging

Kunt u het nog volgen, alle regels waar we ons aan moeten houden? Telkens weer betrap ik me op overschrijding van de regels. Waarmee ik schuld op me laat. Na Pinksteren wordt het gemakkelijker. Leest u maar mee.

I Wijn

Het staat net niet in het midden van de psalm die we hoorden: 'Zo oogst hij de wijn die het hart verheugt' (Psalm 104, 15). Bijna alsof deze ode aan de schepping draait om het genot van de drank die kan vloeien omdat God de aarde en de wijngaarden bevoeit.

Wijn duikt ook op in het pinksterverhaal uit Handelingen, maar dan in de praatjes van de omstanders: die lui hebben teveel gedronken. In werkelijkheid is die wijn niet, in ieder geval nog niet, in de man. Wanneer je door zou lezen,

zie je dat Petrus reageert met de woorden dat ze niet dronken zijn, want de zon is pas drie uur op. Een curieus verweer.

Er is iets vreemds aan de hand met dat gelal in dit verhaal. Er klopt iets niet. Over wie hebben we het? De Twaalf, Maria Magdalena en de andere vrouwen, de moeder en de broers van Jezus. Waar zijn ze? Waarschijnlijk in het tempelgebouw. Wat doen ze? Ze spreken in vreemde tongen. Glossolie wordt dat wel genoemd.

Dat is een gave van de geest zoals Paulus in zijn brieven zegt. Dat volgens hem 'vertaald' moet worden zodat iedereen er wat aan heeft. Het zijn namelijk losse klanken zoals babygebrabbel, of *jabbertalk* van acteurs die hun tong los maken. Vandaag de dag wordt het in de Pinkstergemeente gepraktiseerd, zoals in de gemeente die in normale tijden na de dienst van de Ekklesia haar intrek in de Opstandingskerk neemt. Die deel uit maakt van de wereldwijde Pinksterbeweging die dit weekend online haar grootschalige Opwekkingsconferentie houdt.

Onverstaanbaar gebrabbel dus. Maar .... we lazten toch eerder dat allen hen verstonden in hun eigen taal, waar ze ook vandaan kwamen? Lucas maakt van dit extatische festijn iets nog mooiers, in de geest van de rabbijnen van dit tijd. Hij laat de Geest verstaan worden in alle talen van de wereld.

Wat is het dan dat de mensen in deze menigte verstaan?

II Adem

We gaan terug naar de dag van de Opstanding. Het is avond. De leerlingen zijn bijeen: de Twaalf (behalve Thomas) en waarschijnlijk Maria Magdalena die hen heeft verkondigt dat ze de Heer heeft gezien. Het kan niet anders of ze kampen met zelfverwijten, op 'n minst. Hun meester is vermoord, zij zijn ontkomen. Hebben het laten gebeuren. Ze zijn in een afgesloten ruimte. Dat roept bij ons automatisch vragen op: hoe houd je zo anderhalve meter afstand?

Jezus verschijnt, 'Shalom!', en ademt over hen heen. Doe het niet!, denk je vanuit de wereld van nu. Maar natuurlijk verwijst het naar de levenskus waar het allemaal mee begon, het scheppingsverhaal waarin de Eeuwige adem blaast in de mens die hij uit de aarde heeft gevormd. En naar het visioen van Ezechiël (37, 9) waarin de Eeuwige zijn volk nieuw leven inblaast. Jezus herschept zijn leerlingen, ons, met zijn geest, dezelfde heilige geest.

Met de woorden van nu zou je inderdaad kunnen zeggen: hij infecteert ons met zijn geest. Hij besmet ons met wat hem bezielde: een geest van bevrijding. Vrede met jou, zegt hij. Wanneer je missers hebt vergeven, dan zijn

ze vergeven. Jezus' leerlingen kunnen vrede brengen door op hun beurt mensen opnieuw te laten beginnen, te bevrijden van de lasten waar ze onder gebukt gaan.

Dat brengt leven zoals bij een nieuwe geboorte. Het maakt dat je erop uit trekt om het goede nieuws aan iedereen te vertellen in onbegrijpelijk gebrabbel dat iedereen verstaat.

III Vuur

De Thora is bedoeld als Weg om te leven, maar waar regels zijn, ontstaan overtredingen. Pinksteren is het feest van de geest, niet van de letter. De geest maakt vrij, de letter doodt. Vandaag worden we aangestoken door het liefdesvirus dat een einde maakt aan de last van het oordeel. Schoot je tekort? Kamp je met schulden? Ze zijn vergeven. Begin opnieuw. Laat je opnieuw leven inblazen.

Bruce Springsteen schreef ooit het lied *Fire*, oorspronkelijk voor Elvis Presley die echter kort daarna overleed. The Pointer Sisters maakten het bekend. Het geldt nu als een beetje fout liedje over een meisje dat eerst 'Nee' zegt, maar overstag gaat wanneer ze zoenen. *But when we kiss, oh... fire!*

Hoe dan ook, een kus die je in vuur en vlam zet, het blijft een prachtig beeld. Mond-op-mondbeademing heet in het Engels wel de *kiss of life*. Moge de levenskus van de Ene ons vandaag in vuur en vlam zetten.

Lied: [Dat wij leven](#) (Gij die ons voor het licht) Oosterhuis/Löwental

*Gij die ons voor het licht gemaakt hebt
dat wij leven*

*Naar U sta ik op in de morgen,
ik zoek U in de dageraad
mijn ziel dorst naar U
mijn vlees verlangt naar U
Gij die gezegd wordt Levende God
die hoort en ziet, vriend ander ouder, schoot van vrede
hart groter dan ons hart.*

*Gij die ons voor het licht gemaakt hebt
dat wij leven*

Levende niet god van doden

*en de dood zal niet meer zijn
Zoals Gij ons hebt toegezegd
in Jezus uw dienstknecht*

*Gij die ons voor het licht gemaakt hebt
dat wij leven
en de dood zal niet meer zijn*

*Zie uw mensen, deze wereld
Keer U om naar ons toe
keer ons toe naar elkaar
zie Uw mensen, deze wereld
en de dood zal niet meer zijn*

*Kom heilige geest van godswege
adem van in den beginne
kom geest van uittocht en bevrijding
die zijt verschenen in Jezus uw dienstknecht
dat wij leven
en de dood zal niet meer zijn.*

*Kom geest verheug ons,
vuur ons aan
verzacht ons hart dat wij ontvloeien in jeugd.*

*Gij die ons voor het licht gemaakt hebt
dat wij leven
en de dood zal niet meer zijn*

*Met deze woorden smeken wij U
en zingen U toe onze vader*

*Onze vader in de hemel
uw naam geheiligd
uw koninkrijk komend
uw wil geschiedend
zo moge het zijn
op aarde en in de hemel
Geef ons brood van genade,
morgen vandaag nog*

*kwijt onze schulden
leer ons vergeven
Moedig ons aan
dat wij voortgaan
op de weg van het leven*

Voorbeden

Denken wij, op die weg van het leven, aan de wereld om ons heen.
Mensen, kinderen, in vluchtelingenkampen.
Dreigende hongersnood in Oost-Afrika en India.
De broze aarde die wordt uitgedroogd en vergiftigd.
Breng ons in beweging. Zend uw geest.
Amen.

Slottekst en zegen

Net zoals vandaag hadden we vorige week bij het lezen, zingen en bekijken van de dienst thuis een kaarsje ontstoken. Zoals u wellicht ook, nu en toen. In navolging van René besloot ik deze ook te branden, te laten branden, bij het voorbereiden van mijn overweging voor vandaag, direct na de 'leesdienst' van vorige week. Met mijn werkwijze van iets opkrabbelen, opstaan, naslaan en weer gaan zitten bleek dat een riskante keuze. Terwijl ik met mijn rug naar het bureau psalm 104 nasloeg, vatten de onbeschreven bladen vlam. Toen ik dat rook, had het vlammetje al flinke happen uit het papier gevreten en omgezet in licht, warmte, rook en grijze snippers. Ik kon net hard genoeg blazen om het vuur te doven. Het verschil tussen aanblazen en uitblazen is delicaat.

Moge het vuur van Pinksteren om zich heen grijpen,
ons in beweging zetten,
om te leven in liefde,
behoed door de adem van de Ene.
Amen.

Lied [Licht en Liefde](#) (Ploum/Van Baest)

*Adem, geestkracht, levensvuur
kom in mij, richt mij, maak mij nieuw,*

*licht en liefde
onstuitbaar zal er zijn.*

Zalig Pinksteren!